

[Honoré]

Hvad angår nr. B 23, mener vi, at de forslag, der er indeholdt i B 23, rettelig hører hjemme i forhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter, og at de må være aftalespørgsmål.

Vi finder, at en udvidelse af samarbejdsudvalgenes myndighed på afgørende måde svækker arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet, og det ønsker vi ikke at være med til.

Forslaget vil også medføre, at folk kommer til at spilde tiden med mere eller mindre ørkesløse diskussioner i stedet for at udføre nyttigt arbejde.

På den anden side bør man nok overveje, som den konservative ordfører var inde på det, om det ikke er muligt inden for den offentlige sektor at indføre nye samarbejdsformer, der i højere grad udnytter erfaringen med nye ledelsesformer, erfaringer, som man har indhøstet i det private erhvervsliv.

Vi kan som sagt heller ikke støtte forslag nr. B 24 om medeje. Sammenligner vi det radikale forslag med socialdemokratiets og LOs ØD-forslag, er der ganske vist fordele ved det radikale forslag: det er koncentreret om den enkelte virksomhed, de offentligt ansatte er ikke med i ordningen, og det er en udbyttedelingsordning, hvorimod socialdemokratiets og LOs forslag arbejder med centrale fonds og derfor store magtkoncentrationer, fjerne ordninger langt fra den enkelte lønmodtager og også omfatter offentligt ansatte. Der har det radikale forslag en hel del fordele. Der kan også siges andre positive ting om det radikale forslag, men de ordførere, der indtil nu har drøftet forslaget, har peget på en hel del løse ender, f. eks. hvad det i grunden er, der skal deles.

Vores fundamentale indvending imod det radikale forslag er, at kristeligt folkeparti er modstander af tvangsordninger, som man vil presse ned over hele erhvervslivet. Vores princip for lønmodtagernes medejendomsret og medengagement i virksomheden er, at det må dreje sig om frivillige ordninger, som er helt tilpasset de enkelte arbejdspladers størrelse og opbygning. Det synes jeg slet ikke det radikale forslag giver mulighed for, for det er en tvangsordning, og den ønsker vi ikke at medvirke til.

Schak Nielsen (DR):

Det er jo et populært emne, der her er til debat, og hvem vil egentlig ikke gerne være populær, det kunne jo risikere at give pote ved en given lejlighed?

Princippet om medejendomsret er jo så indlysende rigtigt: de, der skaber værdierne, skal også eje dem, det er da helt klart. Det gælder også ting som merværdi, men hvad nu, hvis der er en minus merværdi, det kan der jo godt være endda nogle år i træk? Det omtaler man ikke i dette forslag, og det er måske, fordi det ikke er så populært at omtale netop den ting.

Men man må også sige, at emnet er meget aktuelt netop nu, for arbejdsmarkedsforhandlingerne kan jo risikere helt at afhænge af noget sådant. ØD har ganske vist andre principper, men det skal jeg nu ikke komme ind på.

Det forslag, vi nu debatterer, er udtryk for, at de partier – og dér har det radikale venstre jo desværre også været med – der adskillige gange har blandet sig i arbejdsmarkedets forhold, bl. a. ved at ophøje mæglingforslag til lov, nu også vil prøve på fortsat at diktere arbejdsmarkedet bestemte økonomiske vilkår. Men det gælder både forslaget om medeje og medbestemmelse, som vi nu debatterer under ét, at de angår spørgsmål, som de pågældende parter i sagen selv må afgøre. Det er ikke noget, vi skal lovgive om, og samfundet skal ikke diktere dem noget eller trække noget ned over hovedet på dem. Medansvar og medejerforhold skal efter en liberal tankegang ikke statsdirigeres.

Forslaget skal gælde firmaer med over 50 ansatte, men der er jo i hundrede tusindevis – jeg tror, arbejdsministeren mener, det gælder 75 pct. af de ansatte, der er ansat i firmaer med under 50 ansatte. Det gælder hele butikssektoren minus de store varehuse, det gælder alle gartnerier, større landbrug, og det gælder de fleste håndværkere osv. De mennesker skaber jo også værdier, som de vel egentlig også burde have gavn af. Hvis de ikke skal være med i dette her, er det en forskelsbehandling, så det klodser.

Jeg læste i aftes en rapport – dvs. jeg læste nu ikke hele rapporten – om lønmodtagernes medejendomsret, men det er, kunne jeg da se, et udmærket kildeskift. Af dette fremgik det, at aktieselskabssektoren udgjorde 8 pct. af nationalformuen, og det er jo navnlig denne sektor, det drejer sig om. Samme kilde